

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Művelődéstörténet
Tárgykód:	ANITVA2021
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Oktatás célja:

A tantárgy általános célja és specifikus célkitűzései

Korunk magasan kvalifikált, művelt, széles látókörű, a világban tájékozódni képes munkaerőt igényel. Ehhez szükséges ismeretanyagot és az ismeretek megszerzésének képességét adja a művelődéstörténet tantárgy. A művelődéstörténet végigvezeti a hallgatót a kultúra történetén, kiemelve azokat a társadalmi, eszmei, vallási, művészeti jelenségeket, amelyek az egyes korszakokra a legjellemzőbbek voltak. A tantárgy célkitűzése, hogy a hallgatók olyan emberközpontú gondolkodásmódot sajátítsanak el, amely lehetővé teszi a társadalom, a kultúra jelenségei közti összefüggések felismerését, szélesítve ezzel általános műveltségük alapjait. Biztos tudással kell rendelkezniük az európai kultúrát illető szakkifejezések és fontosabb nevek tekintetében, valamint fel kell ismerniük a főbb művészeti stílusirányzatokat. A gyakorlati tudás elsajátíttatása mellett kívánatos cél, hogy minél több hallgatóban megfogalmazódjék a műveltség és a további művelődés igénye. Továbbá fontos felismerniük azt, hogy a jól képzett idegenforgalmi szakember egyik lényeges alaptulajdonsága a magas színvonalú általános műveltség.

Tantárgy tartalma:

A tantárgy tartalma

I. ÓKOR

- 1. Kérdőív, felmérés, tájékozódás**
Régióink, megyénk művelődéstörténeti értékei
- 2. Az európai kultúra bölcsője: Hellász**
A görög világ kultúrája
A görög gondolkodás és embereszmény, a görög művészet hatása az európai kultúrára

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Művelődéstörténet
Tárgykód:	ANITVA2021
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

3. **Róma öröksége**
  - A Római Birodalom kultúrája
  - Róma, az örök város
  - A Római Birodalom emlékei Európában és hazánkban
4. **Világvallások: a zsidó, keresztény, iszlám**
  - Az említett vallások legfőbb tartalma, szimbolikája. A legjelentősebb emlékhelyek
5. **A Biblia kultúrtörténeti jelentősége; jelenléte a művészetekben**
  - A kereszténység hatása a kialakuló Európára
  - A kereszténység középkori emlékhelyei Európában
  - A Biblia a művészetekben

II. KÖZÉPKOR

6. **A középkori ember világképe**
  - A romanika alkotásai Magyarországon és Európában
7. **Életmód, műveltség a gótika korában. Gótikus katedrálisok hazánkban és Európában**
8. **A zarándoklatok kialakulása, híres zarándokhelyek (Róma, Santiago de Compostela, Aachen... Mariazell)**
  - A magyarországi vallási turizmus helyszínei; búcsújáró és zarándokhelyek
9. **A reneszánsz Itália földjén. A reneszánsz kultúra jelenléte Európában**
10. **Barokk templomok, kastélyok, kertek Európában. Barokk életszemlélet**

III. ÚJKOR; NAPJAINK

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Művelődéstörténet
Tárgykód:	ANITVA2021
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Tantárgy tartalma:

11. Az ipari forradalom hatása a társadalomra
12. A századvég (19. sz.) és a századelő (20. sz.) kultúrtörténeti változásai
Dolgozatírás
13. Íróink, költőink nyomában itthon és Európában
Irodalmi emlékhelyek
14. Magyar vonatkozású világörökségi helyszínek
Határon túli magyar kultúrtörténeti emlékhelyek

Számonkérési és értékelési rendszere:

Tantárgyi követelmény

A félév **szóbeli kollokviummal** zárul. A vizsgára bocsátás feltétele az **aláírás** megszerzése, amelyért a **12. előadás**on a hallgatónak eredményes **dolgozatot** kell írnia (min. 60%).

A kollokviumon a tematikában megjelölt témakörök ismeretéről kell számot adni. **Megajánlott jegyet** (4-es, 5-ös) az kaphat, aki legalább 90%-os eredményt ér el a 12. héten írt dolgozatban, valamint az utolsó témában egy általa választott területről (max.) 10 oldalas (1,5-es sortáv; 12-es betűméret; Times New Roman) **esszét** ír (pontos forrásmegjelöléssel, hivatkozással), amelyet a Moodle-ra **április 25-ig** feltölt.

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Művelődéstörténet
Tárgykód:	ANITVA2021
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom

Léderer Emma: Egyetemes művelődéstörténet. Aqua K., 1992.

Barna Gábor: Búcsújáró és kegyhelyek Magyarországon. Panoráma 1999.

Benedek István: A tudás útja. Magyar Könyvklub, 1994.

Benevolo, Leonard: A város Európa történetében. Atlantisz K., 1994.

Csekő–Mesterházy–Zongor: Európa Kulturális Fővárosa. Európa legnagyobb kulturális akciójának története, háttere és a kultúra esélyteremtő szerepe. Budapest, 2004. Kulturpont Iroda

Henry Chadwich-G.R.Evarns: A keresztény világ atlasza. Helikon K., 1993.

Csukovics Enikő: Középkori magyar zarándokok 2003.

Davies, N.: Európa története. Osiris K., 2001.

Erős Zoltán: Magyar irodalmi helynevek A-tól Z-ig Kis–Lant K., 1996

Egon Friedell: Az újkori kultúra története. Holnap K., 1996.

Gecse Gusztáv: Vallástörténet. Kossuth K., 1980.

H. von Glasenapp: Az öt világvallás. Gondolat K., 1975.

Goldziher Ignác: Az iszlám kultúrája. Gondolat K., 1981.

Géczy János: Természet-kép. Művelődéstörténeti tanulmányok. Krónika Nova 2001.

Gurevics, A. J.: A középkori ember világképe. Atlantisz Kiadó, 1996.

Günter Ludwig: A Borostyánkő története; Kossuth Kiadó, 1988.

Husz Mária: A kulturális örökségek turisztikai menedzselésének kérdései. Turizmus Bulletin XI. 3. szám, 2008.

Kerényi Károly: Görög mitológia. Gondolat K., 1977.

Kézikönyv a Bibliához. Lilliput K., 1992.

Montanari, Massimo: Éhség és bőség. A táplálkozás európai kultúrtörténete. Atlantisz K., 1996.

Magyar Kódex I-VI. A magyar művelődéstörténet évszázadai 1999.

Niklai Ákos: Kultúra és turizmus összefüggése. Turizmus Online 07. 21. 2007.

Örökségturizmusra építkeznek. Turizmus Online 2008. 05. 19.

Tárgytematika

Félév:	2015/16/1
Tárgynév:	Művelődéstörténet
Tárgykód:	ANITVA2021
Felelős szervezet neve:	Idegenforgalmi Intézeti Tanszék
Felelős szervezet kódja:	AA12
Tárgyfelelős neve:	Varga Józsefné Dr.
Tárgy követelménye:	Vizsga
Tárgy heti óraszám:	2/0/0
Tárgy féléves óraszám:	0/0/0

Kötelező irodalom:

- Puskely Mária: Kétezer év szerzetessége: szerzetesség és művelődéstörténeti enciklopédia
Dinasztia 1998.**
- Rácz Tamara– Putzkó László: Goethe, Humbert és Odüsszeusz nyomában, avagy a kulturális utak a turizmusban; 2002.**
- Schivelbusch, Wolfgang: A vasúti utazás története. A tér és az idő iparosodása a 19. században, Napvilág K., 2008.**
- Schmitz, Filibert OSB: A bencések civilizációs tevékenysége a XII.-XX. századig. Pannonhalma. 1998.**
- Sigal, Pierre: Isten vándorai. Középkori zarándoklatok és zarándokok. Budapest, 1989.**
- Szabó Attila: Művészettörténet képekben. Győr 1998.**
- Szántó Konrád: Egyháztörténelem. Jel K., 2001.**
- Tony Perrottet: Ókori vakáció; Tericum K., 2004.**
- Tóth István: A rómaiak Magyarországon (2. kiadás); Gondolat K., 1979.**
- Varga Józsefné: A vallási turizmus jelenléte ma Magyarországon. Keresztény Szó - katolikus kulturális folyóirat, XXII. évfolyam, 12. szám. Románia, Kolozsvár.16-21. 2011.**
- Wellner István: Kalauz Európa vallási műemlékeinek megtekintéséhez. Panoráma K., 1990.**
- A művészet története sorozat, Corvina**
- A múlt születése sorozat, Helikon**
- Az emberiség krónikája sorozat, Officina Nova**

GYŐR, 2014. január 6.

VARGA JÓZSEFNÉ DR.
egyetemi docens